

1. Predmet: ANGLEŠČINA

2. Nacionalno preverjanje znanja ob koncu 3. obdobja

3. Podlaga za preizkus: Grosman, M., in drugi (1999), *Angleščina, Učni načrt za prvi tuji jezik v osnovni šoli*, Ljubljana, Nacionalni kurikularni svet.

Grosman, M., in drugi (1999), *Angleščina, Učni načrt za prvi tuji jezik v osnovni šoli, Prilagoditev ciljev in standardov za 4-letni program v prehodnem obdobju uvajanja 9-letne OŠ*, Ljubljana, Nacionalni kurikularni svet.

4. Shema preizkusa

Jezikovne spretnosti	Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk	Št. nalog/točk
Slušno razumevanje	Naloge, ki preverjajo učenčeve spretnosti poslušanja in slušnega razumevanja.	15 minut.	24 %	2 nalogi/12 točk.
Bralno razumevanje	Naloge, ki preverjajo učenčeve spretnosti branja in bralnega razumevanja.	45 minut.	26 %	2 nalogi/13 točk.
Raba jezika	Naloge, ki preverjajo rabo jezika in besedišča.		24 %	2 nalogi/12 točk.
Pisno sporočanje	Naloge, ki preverjajo učenčevo zmožnost pisnega sporočanja.		26 %	1 naloga/13 točk.

5. Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Vrednotenje
Do 4 različne vrste nalog.	Naloge objektivnega tipa, naloge kratkih odgovorov, naloge alternativnega tipa, naloge z več možnimi izbirami, naloge podčrtovanja/obkroževanja, naloge povezovanja, naloge določanja, naloge dopolnjevanja in kratkih odgovorov, naloge, ki zadevajo krajše besedilo (iztočnico), vodeno tvorjenje krajših besedilnih vrst ...	Vsaka naloga je ovrednotena tako, da vsak pravilen odgovor prinaša 1 točko, razen naloge pisnega sporočanja, kjer se pisni izdelki vrednotijo glede na merila in opisnike, ki jih pripravi PK za angleščino. Celoten pisni preizkus je ovrednoten s 50 točkami.

6. Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
1. Znanje in poznavanje	30 %
2. Razumevanje in uporaba	35 %
3. Samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	35 %

7. Opis preizkusa

Preizkus znanja traja 60 minut in je razdeljen na štiri dele: slušno razumevanje, bralno razumevanje, raba jezika in pisno sporočanje.

7.1 Vsebina preizkusa

a) Slušno razumevanje

Z nalogami slušnega razumevanja učenci pokažejo, da prepoznajo in razumejo:

- avtentična besedila v standardni angleščini,
- prilagojena angleška besedila v standardni angleščini.

Viri besedil so: govornjena besedila domačih in tujih govorcev angleščine. Teme so usklajene z učnim načrtom. Besedila, ki vsebujejo nasilne teme ipd., se ne uporabijo za nacionalni preizkus iz angleščine.

Organizacija

Navodila za reševanje nalog slušnega razumevanja so v slovenščini, italijanščini ali madžarščini. Vsaka naloga vsebuje en rešen primer. Učenci ne uporabljajo slovarjev. Za reševanje je na voljo do 15 minut.

Vrste besedil

Besedila so informativna, pripovedna in opisna. Dolžina govornjenih besedil se spreminja glede na podspretnost, ki se preverja, in glede na nalogo. Dolžina slušnega besedila je do 4 minute.

V okviru nacionalnega preizkusa znanja iz angleškega jezika v devetletni osnovni šoli so lahko uporabljene naslednje vrste slušnih besedil:

- zgodbe,
- poročila,
- opisi,
- pripovedi,
- pogovori dveh ali več ljudi o vsakdanjih temah,
- obvestila,
- poročila o dogodkih in dejavnostih,
- navodila,
- reklame,
- intervjuji.

Spretnosti, ki preverjajo razumevanje govornega besedila:

- učenec izlušči glavne misli govornega besedila (ang. *skimming*),
- učenec poišče določene informacije v besedilu (ang. *scanning*).

Vrste nalog

Vsak preizkus je sestavljen iz dveh nalog slušnega razumevanja različnega tipa in različnih tem. Naloge zahtevajo nebesedni in/ali kratek besedni odziv.

Vsaka naloga vsebuje 5–7 vprašanj (testnih postavk), na primer:

- prenos podatkov v drugo obliko,
- povezovanje slušnega besedila s slikami,
- izbirni tip nalog,
- naloge kratkih odgovorov,
- naloge dopolnjevanja besedila z besedami ali besednimi zvezami,
- beleženje pod naslovi/po kategorijah,
- zapisovanje podatkov.

Pomni: Navedene so možne vrste nalog za preverjanje slušnega razumevanja. To pa seveda ne pomeni, da bodo vse vrste nalog zajete v preizkusu vsakokrat in/ali da bodo uporabljene vedno po enakem vrstnem redu.

Vrednotenje

Vrednotenje je objektivno. Vsak pravilen odgovor je vreden po 1 (eno) točko. Učitelji popravljalci uporabljajo navodila za vrednotenje, ki so bila moderirana. **Vsem učiteljem angleškega jezika priporočamo, da se udeležijo seminarjev za učitelje popravljalce.**

b) Bralno razumevanje

Z nalogami bralnega razumevanja učenci pokažejo, da razumejo:

- izvorna besedila v angleščini, po potrebi rahlo prilagojena,
- delno prilagojena besedila.

Besedila so vzeta iz različnih virov, na primer iz časopisov, revij, prospektov, knjig, katalogov, interneta itd. Teme izbranih besedil so učencem znane, saj se navezujejo na učenčev izkustveni svet, na bližnjo okolico in na njegova zanimanja. Besedila, ki vsebujejo nasilne teme ipd., se ne uporabijo za nacionalni preizkus iz angleščine.

Organizacija

Navodila za reševanje nalog bralnega razumevanja so v slovenščini, italijanščini ali madžarščini. Vsaka naloga vsebuje en rešen primer. Učenci ne uporabljajo slovarjev. Za reševanje se priporoča približno 20 minut, vendar si učenci v okviru 60 minut lahko sami razporedijo, koliko časa bodo porabili za posamezno nalogo.

Vrste besedil

Besedila so informativna, pripovedna, opisna in prepričevalna. So ustrezno členjena in jasno strukturirana. Dolžina besedil se spreminja glede na podspretnost, ki se preverja, in glede na nalogo. Dolžina bralnega besedila je od 300 do 500 besed.

V okviru nacionalnega preizkusa znanja iz angleškega jezika v devetletni osnovni šoli so lahko uporabljene naslednje vrste besedil:

- krajše pripovedi, zgodbe, basni,
- šale, anekdote,
- razglednice, zasebna pisma,
- zapiski, sporočila,
- obvestila, sporedi,

- opisi oseb, živali, krajev, postopkov, stvari,
- poročila o dogodkih in dejavnostih, ki so se zgodili pred kratkim, opisi načrtovanih dejavnosti,
- navodila (npr. za uporabo, igro), recepti, opisi poti ali smeri,
- kratki življenjepisi,
- intervjuji,
- članki iz mladinskih časopisov na določeno temo.

Spretnosti, ki se preverjajo:

- prepoznati zunajbesedilne okoliščine, na primer sporočevalca, naslovnika (sporočilni namen),
- izluščiti glavne misli besedila,
- poiskati določene informacije v besedilu,
- razumeti podrobnosti v besedilu,
- prepoznati zveze/razmerja med deli besedila.

Vrste nalog

Vsak preizkus je sestavljen iz dveh bralnih nalog različnega tipa. Naloge zahtevajo nebesedni in/ali kratek besedni odziv.

Vsaka naloga vsebuje 6–7 vprašanj (testnih postavk), na primer:

- prenos podatkov v drugo obliko (npr. označevanje, izpolnjevanje tabel),
- povezovanje naslovov z besedilom(-li) ali besedil(-a) s slikami,
- razvrščanje in urejanje pomešanih povedi ali odstavkov znotraj enega besedila ali v dveh različnih besedilih,
- izbirni tip, prav/narobe/ni v besedilu,
- naloge kratkih odgovorov,
- naloge dopolnjevanja besedila z besedami ali besednimi zvezami (do 4 besede) oziroma zapolnjevanje praznih mest v besedilu,
- beleženje pod naslovi/po kategorijah.

Opomba: Navedene so vse možne vrste nalog za preverjanje bralnega razumevanja. To pa seveda ne pomeni, da bodo vse vrste nalog zajete v preizkusu vsakokrat in/ali da bodo uporabljene vedno v enakem vrstnem redu.

Vrednotenje

Vrednotenje je objektivno. Vsak pravilen odgovor je vreden po 1 (eno) točko. Učitelji popravljavci uporabljajo vnaprej pripravljena navodila za vrednotenje, ki so bila poprej moderirana. **Vsem učiteljem angleškega jezika priporočamo, da se udeležijo seminarjev za učitelje popravljalce.**

Nalogi za preverjanje bralnega razumevanja sta vredni 13 točk (26 % vseh točk nacionalnega preizkusa iz angleščine).

c) Raba jezika

V tem delu preizkusa se preverjata leksikalno znanje (besedišče) in uporaba jezikovnih struktur na oblikoslovni in skladenjski ravni v smiselnem in razumljivem sobesedilu ali s tvorjenjem takšnega besedila. Spretnost jezikovne rabe se v pisnem delu preizkusa preverja skupaj s spretnostjo bralnega razumevanja in pisnega sporazumevanja.

Organizacija

Navodila za reševanje so v slovenščini, italijanščini ali madžarščini. Vsaka naloga vsebuje en rešen primer. Učenci ne uporabljajo slovarjev. Priporočeni čas za reševanje dveh nalog je 10 minut, vendar se učenci sami odločajo o razporeditvi časa.

Vrste besedil

V preizkusu sta uporabljene dve besedili različnih vrst. Dolžina posameznega besedila je do 300 besed. Besedila, ki vsebujejo nasilne teme ipd., se ne uporabijo za preizkus znanja iz angleščine.

Vrste besedil:

- krajše pripovedi, zgodbe, basni,
- šale, anekdote,
- razglednice, zasebna pisma,
- zapiski, sporočila,
- obvestila, spoređi,
- opisi oseb, živali, krajev, postopkov, stvari,
- poročila o dogodkih in dejavnostih, ki so se zgodili pred kratkim, opisi načrtovanih dejavnosti,
- navodila (npr. za uporabo, igro); recepti, opisi poti ali smeri,
- kratki življenjepisi,
- intervjuji,
- članki iz mladinskih časopisov na določeno temo.

Vrste nalog

V tem delu preizkusa sta lahko dve nalogi, obe v sobesedilu. Vsaka naloga lahko vsebuje od 5 do 7 vprašanj oziroma postavk. Vrste nalog lahko vključujejo:

- izbirni tip nalog (dane so štiri možnosti),
- dopolnjevanje besedila z vrzeli (z danim nadštevilnim izborom besed ali brez njega),
- povezovanje delov povedi,
- dopolnjevanje povedi ali besedila z danimi iztočnicami ali brez njih,
- transformacijske naloge z iztočnicami ali brez njih,
- tvorjenje besedila z iztočnicami in/ali po navodilu.

Opomba: Navedene so vse možne vrste nalog za preverjanje rabe jezika. To pa seveda ne pomeni, da bodo vse vrste nalog zajete v preizkusu vsakokrat in/ali da bodo uporabljene vedno v enakem vrstnem redu.

Vrednotenje

Vrednotenje je objektivno. Vsak pravilen odgovor je vreden po 1 točko ali pa je naloga kot celota ovrednotena z določenim številom točk. Učitelji popravljavci uporabljajo vnaprej pripravljena navodila za ocenjevanje, ki so bila poprej moderirana. **Vsem učiteljem angleškega jezika priporočamo, da se udeležijo seminarjev za učitelje popravjalce.**

Nalogi za preverjanje rabe jezika in besedišča imata od 5 do 7 testnih postavk.

d) Pisno sporočanje

Z nalogami pisnega sporočanja se preverjajo zmožnosti tvorjenja pisnega besedila v angleščini. Namen besedil je: informirati, izraziti mnenje, pripovedovati, svetovati, predlagati itd. Naloge so vodene. V pisnem delu preizkusa učenci tvorijo eno pisno besedilo.

Organizacija

Navodila so v slovenščini, italijanščini ali madžarščini. Vhodni podatki (besedne iztočnice ipd.) so v angleščini ali v slovenščini. Pri vsaki nalogi je vpisanih nekaj začetnih besed za lažji začetek pisanja, približna dolžina besedila je nakazana. Učenci ne uporabljajo slovarjev.

Vrste besedil

Učenci tvorijo eno pisno besedilo. Možne so naslednje besedilne vrste:

- razglednica (npr. prijatelju s počitnic), voščilo, povabilo,
- pismo (npr. pismo prijatelju, s katerim si dopisuješ),
- opis: osebe, dogodka, kraja itd.,

- kratka pripoved (zgodba),
- dnevniški vpisi,
- kratek prispevek za šolski časopis.

Vrste nalog

Učenci tvorijo besedilo, ki je dolgo od 100 do 150 besed. Pri izboru tem se izogibamo takšnih, ki bi lahko vznemirile učence.

Vrste vodenih nalog lahko vključujejo:

- dopolnjevanje besedila (povedi, odstavka),
- opisovanje slike/risbe ali niza slik/risb in urejanje v besedilo (npr. pripoved),
- razširjanje zapiskov (npr. iztočnic in drugih ključnih besed) v besedilo,
- pisanje besedil z uporabo vzorčnih besedil in/ali odziv na besedilo (npr. odgovor na pismo, oglas itd.),
- odziv na določeno število besednih iztočnic.

V nalogah se določijo:

- iztočnica(-e) (besedna ali slikovna),
- naslovnik,
- sporočilni namen besedila/namen naloge,
- predvidena dolžina besedila,
- merila za vrednotenje.

Opomba: Naštete so vse možne vrste nalog za preverjanje zmožnosti pisnega sporazumevanja. To pa ne pomeni, da bodo vsakokrat uporabljene vse vrste naloge in/ali v enakem vrstnem redu.

Vrednotenje

Pisna besedila vrednotijo učitelji popravljalci; ti uporabljajo lestvico, ki vsebuje naslednje kriterije:

vsebina,
besedišče,
slovnica,
zgradba besedila.

Pri vrednotenju učitelji popravljalci uporabljajo analitično lestvico:

- štiristopenjska lestvica za **vsebino** in **besedišče** (0–4 točke),
- tristopenjska lestvica za **slovnico** (0–3 točke),
- dvostopenjska lestvica za **zgradbo besedila** (0–2 točki).

7.2 Pripomočki

Učenec lahko uporablja moder ali črn kemični svinčnik ali nalivno pero. Uporaba slovarjev ni dovoljena.

Nacionalno preverjanje znanja iz angleščine vključuje teme, ki poskušajo zajeti stvari, dogodke, osebe itd. iz učenčevega izkustvenega sveta, iz bližnjega okolja in z interesnih področij mladostnikov. Tako lahko vključujejo eno oziroma več naštetih področij:

<p>a) Kdo sem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - moj videz, moje telo, - hrana in pijača, - oblačila, - zdravje in pogosta obolenja 	<p>b) Moj svet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - domišljijski svet, - zanimanja, - čustva, občutki (npr. sreča, presenečenje), - želje
<p>c) Odnosi med ljudmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - družina, prijatelji, - poklici; kje kdo opravlja delo 	<p>d) Dejavnosti v šoli:</p> <ul style="list-style-type: none"> - šolski predmeti, - redne in interesne dejavnosti, - kako se učim
<p>e) Doma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - konjički: zbiranje stvari, - šport, glasba, počitnice, - šport, zabava, npr. (zabavna) glasba, - umetnost, npr. glasba, knjige za otroke in mladino 	<p>f) Sporazumevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavljanje in vzdrževanje družabnih stikov (npr. voščila, čestitke ...), - jezik kot sredstvo sporazumevanja, nejezikovna izrazna sredstva, - elektronski mediji: televizija, radio, računalniki, - tiskani viri informacij: časopisi, revije, - kultura sporazumevanja v različnih okoljih
<p>g) Bližnje okolje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - moj dom, - moj kraj, zanimivosti mojega kraja, - promet, - moja dežela 	<p>h) Okolje in narava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - barve, oblike, - prostorska, časovna razmerja (ure, koledar), - vreme, - živali: hišni ljubljenci, domače živali, živalski vrt, - rastlinski svet, - živalski svet, - neživa narava (npr. podnebje, snovi itd.), - skrb za okolje

Literatura

- Alderson, J.C., Clapham, C. and Wall, D., *Language test Construction and Evaluation*, Cambridge University Press, 1995.
- Alderson, J.C., *Assessing Reading*, Cambridge University Press, 2000.
- Cushing Weigle, S., *Assessing Writing*. Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
- Grosman, M., in drugi, *Angleščina, Učni načrt za prvi tuji jezik v osnovni šoli*, Ljubljana, Nacionalni kurikularni svet, 1999.
- Grosman, M., in drugi, *Angleščina, Učni načrt za prvi tuji jezik v osnovni šoli, Prilagoditev ciljev in standardov za 4-letni program v prehodnem obdobju uvajanja 9-letne OŠ*, Ljubljana, Nacionalni kurikularni svet, 1999.
- Mckay, P., *Assessing Young Language Learners*. Cambridge: Cambridge University Press, 2006.
- McNamara, T., *Measuring Second Language Performance*, Longman. 1996.
- Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja z nacionalnimi preizkusi ob koncu obdobj v 9-letni OŠ, *Uradni list RS*, št. 59/2001.
- Purpura, J., *Assessing Grammar*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
- Skupina avtorjev, *Izhodišča za pripravo nacionalnih preizkusov znanja v devetletni OŠ*, Ljubljana, 2000.
- Council of Europe, *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*, Cambridge, Cambridge University Press, 2001.
- Zakon o osnovni šoli, *Uradni list RS*, št. 59/2001.
- Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v 9-letni OŠ, *Uradni list RS*, št. 61/1999.